

Blog Title:

Toàn Cảnh DeFi Trên Cosmos: Từ Osmosis đến Mars Protocol và So Sánh Với Ethereum, Avalanche

Meta Description:

Khám phá hệ sinh thái DeFi trên Cosmos với các nền tảng nổi bật như Osmosis, Kujira, Crescent, Umee và Mars Protocol.

Introduction:

Cosmos, với tầm nhìn trở thành “Internet của các blockchain”, đã xây dựng nên một hệ sinh thái DeFi ngày càng mở rộng, nổi bật với khả năng tương tác cross-chain thông qua giao thức IBC. Trong khi Ethereum vẫn thống trị thị trường DeFi với TVL lớn nhất, và Avalanche nổi bật với hiệu suất cao, Cosmos lại thu hút nhờ phí thấp, tốc độ nhanh và kiến trúc modular. Bài viết này sẽ phân tích các nền tảng DeFi chính trong hệ sinh thái Cosmos và so sánh tổng quan với Ethereum và Avalanche để đưa ra cái nhìn toàn diện.

Key Takeaways:

- Cosmos phát triển hệ sinh thái DeFi đa dạng với các nền tảng như Osmosis, Kujira, Crescent, Umee và Mars Protocol.
  - Giao thức IBC tạo lợi thế vượt trội cho Cosmos về khả năng tương tác giữa các blockchain.
  - Mặc dù TVL còn thấp hơn Ethereum và Avalanche, Cosmos có tốc độ giao dịch nhanh và phí thấp, lý tưởng cho DeFi.
  - So sánh với Ethereum và Avalanche cho thấy Cosmos đang trở thành đối thủ đáng gờm trong phân khúc cross-chain DeFi.
-

Main Content:

Osmosis – AMM Phi Tập Trung Trên Cosmos

Osmosis là DEX lớn nhất trong hệ Cosmos, được xây dựng bằng Cosmos SDK và tích hợp giao thức IBC, cho phép giao dịch xuyên chuỗi một cách mượt mà. Tương tự Uniswap trên Ethereum, Osmosis đóng vai trò là trung tâm thanh khoản, nhưng nổi bật với tính năng Superfluid Staking, giúp người dùng vừa staking vừa cung cấp thanh khoản.

Đặc điểm nổi bật:

- Hỗ trợ các **pool tùy chỉnh** – người dùng có thể tự điều chỉnh phí, trọng số token,...
- **Superfluid staking** – kết hợp giữa staking và cung cấp thanh khoản.
- Kết nối với hơn 50 blockchain, bao gồm Ethereum, Bitcoin và cả Solana.

Tầm quan trọng: Osmosis không chỉ là AMM mà còn là điểm khởi đầu cho các chiến lược DeFi phức tạp trong Cosmos, chiếm TVL lớn nhất trong hệ sinh thái.

Kujira – Nền Tảng DeFi Đa Dạng

Kujira là một Layer 1 bán quyền (semi-permissioned) trong Cosmos, tập trung vào các ứng dụng mang giá trị thực. Thay vì chạy theo dòng DeFi meme, Kujira phát triển các sản phẩm có ứng dụng cụ thể như:

- **ORCA** – thị trường thanh lý phi tập trung.
- **FIN** – sàn giao dịch phi tập trung kiểu order book.
- **BLUE** – bảng điều khiển tổng hợp: staking, voting và bridging.

Tầm quan trọng: Với stablecoin USK và cách tiếp cận tập trung hiệu quả vốn, Kujira đóng góp vào chiều sâu của DeFi Cosmos, tạo hệ sinh thái bền vững cho ATOM và các token khác.

Crescent – DEX Lai AMM/Order Book

Crescent kết hợp mô hình AMM với order book, giúp cải thiện hiệu suất và quản lý rủi ro trong giao dịch. Thay vì tính phí giao dịch, Crescent thưởng cho nhà tạo lập thị trường bằng token **CRE**.

Điểm mạnh:

- **Batch execution:** xử lý hàng loạt để chống MEV.
- **Sắp ra mắt FLIP:** sản phẩm phái sinh hỗ trợ hedging và margin trading.

Tầm quan trọng: Crescent là sự bổ sung chiến lược cho Osmosis, cung cấp tùy chọn giao dịch chuyên nghiệp hơn, đồng thời mở rộng khả năng hỗ trợ cho các dự án mới trong hệ Cosmos.

Umee và Mars Protocol – Giao Thức Cho Vay

Umee là giao thức cho vay chéo chuỗi đầu tiên trong Cosmos, hỗ trợ tài sản nhỏ vốn hóa, giúp tối ưu hóa hiệu suất sử dụng vốn.

- Kết nối với Ethereum và các chuỗi IBC-enabled khác.
- Hỗ trợ các tài sản như ATOM, OSMO, JUNO, EVM-compatible assets.

Mars Protocol sử dụng mô hình **hub-and-spoke**, trong đó Mars Hub đóng vai trò trung tâm, các outpost triển khai trên chuỗi khác như Osmosis.

- Hỗ trợ lending, margin trading và các chiến lược DeFi phức tạp.
- Từng đạt **TVL 350 triệu USD** trên Terra trước khi di chuyển sang Cosmos.

Tầm quan trọng: Đây là hai nền tảng trụ cột cho vay trong Cosmos, mang lại thanh khoản cho toàn bộ hệ sinh thái và tăng cường tính linh hoạt cho người dùng DeFi.

So Sánh Với Ethereum Và Avalanche

TVL và Thị Trường

- **Ethereum:** ~30 tỷ USD – dẫn đầu về DeFi.
- **Cosmos:** ~1,5 tỷ USD – đang tăng trưởng nhanh.
- **Avalanche:** ~1 tỷ USD – mạnh về GameFi và DeFi kết hợp.

Ethereum vẫn thống trị nhờ mạng lưới rộng lớn và độ tin cậy cao. Tuy nhiên, Cosmos đang bứt phá nhờ chi phí rẻ và khả năng tương tác.

Số Lượng Người Dùng và Hoạt Động

- Ethereum có lượng người dùng lớn nhờ các dApp phổ biến như Uniswap, Aave, OpenSea.
  - Cosmos tận dụng airdrop và các ứng dụng tương tác để thu hút user mới.
  - Avalanche tăng trưởng nhanh trong lĩnh vực gaming và NFT.
-

Tốc Độ Giao Dịch và Phí

Nền tảng	Tốc độ	Phí trung bình
Ethereum	~15 TPS	Cao (10–100+ USD)
Cosmos	~1000 TPS	Thấp (vài cent)
Avalanche	~4500 TPS	Rất thấp (~0.01 USD)

Cosmos có lợi thế về tốc độ và chi phí, đặc biệt phù hợp với các ứng dụng DeFi yêu cầu xử lý nhanh và giao dịch nhiều.

Lợi Thế Công Nghệ

Nền tảng	Lợi thế công nghệ
Ethereum	Smart contracts mạnh, cộng đồng lớn
Cosmos	IBC, blockchain tùy chỉnh, PoS hiệu quả
Avalanche	Hiệu suất cao, Subnets, EVM compatible

Cosmos đặc biệt mạnh ở khả năng tạo blockchain tùy chỉnh (zones), tương tác cross-chain qua IBC mà Ethereum và Avalanche chưa có giải pháp tương đương ở cấp độ hạ tầng.

FAQ:

Q: Cosmos có gì khác biệt so với Ethereum trong lĩnh vực DeFi?

A: Cosmos nổi bật với khả năng tương tác cross-chain (IBC), tốc độ nhanh và phí thấp, trong khi Ethereum có cộng đồng lớn và các ứng dụng dApp lâu đời.

Q: Osmosis có an toàn và đủ thanh khoản không?

A: Osmosis là DEX lớn nhất trong Cosmos, có thanh khoản ổn định và các biện pháp bảo mật tốt. Superfluid staking cũng giúp nâng cao hiệu quả vốn.

Q: Mars Protocol có hỗ trợ margin trading không?

A: Có. Mars Protocol cung cấp các chiến lược như leverage yield farming, margin trading và hedging.

Q: Cosmos có thể vượt qua Ethereum không?

A: Cosmos khó vượt Ethereum về quy mô, nhưng rất cạnh tranh trong phân khúc cross-chain DeFi nhờ công nghệ IBC và kiến trúc modular.

Conclusion:

Hệ sinh thái DeFi của Cosmos đang dần trưởng thành với các dự án nổi bật như Osmosis, Kujira, Crescent, Umee và Mars Protocol. Khả năng mở rộng, tốc độ nhanh và phí thấp là những điểm mạnh giúp Cosmos cạnh tranh trực tiếp với các nền tảng như Ethereum và Avalanche. Mặc dù TVL còn khiêm tốn, tiềm năng phát triển DeFi cross-chain trong Cosmos là rất lớn, đặc biệt khi IBC tiếp tục được cải tiến và mở rộng sang các hệ sinh thái khác.

Key Citations

- Osmosis AMM and OSMO Crypto Staking | [Gemini](#)
- Ecosystem | [Kujira Docs](#)
- Crescent Network: ReDeFining the Cosmos Universe | [Messari](#)
- Umee Lending Platform | [Medium](#)
- Mars Protocol on Cosmos | [Flagship.FYI](#)
- DeFi TVL Rankings | [DefiLlama](#)
- Cosmos Vs. Avalanche (2025) | [Blockworks](#)
- Ethereum vs. Avalanche 2025 Comparison | [Cointelegraph](#)
- Ethereum vs. Cosmos | [Blockgeeks](#)
- Fastest Cryptocurrencies | [HollaEx](#)